

Joannes, humilis presbyter S. Rom. Eccl. tituli Sancte Susannæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Eustratius, humilis presbyter S. Rom. Eccl. tituli Sancte Anastasiæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Georgius, immeritus presbyter sanctæ Romanæ Ecclesiæ tituli SS. Joannis et Pauli, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Thalassius, humilis presbyter sanctæ Rom. Eccl., tituli Sanctæ Dei Genitricis, qui appellatur Calisti trans Tiberim, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Marinus, humilis presbyter S. Rom. Eccl., tituli Sancte Sabinæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Constantinus, presbyter sanctæ Rom. Eccl., tituli Sancti Cyriaci, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Gregorius, humilis presbyter sanctæ Rom. Ecclesiæ, tituli Sancti Clementis, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Epiphanius, humilis presbyter sanctæ Rom. Eccl.,

tituli Sancti Laurentii, qua Damasi, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Marinus, indignus presbyter S. Rom. Eccl., tituli Apostolorum, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Joannes, humilis presbyter S. Rom. Eccl., tituli Sanctæ Priscæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Petrus, indignus archidiaconus sanctæ sedis apostolicæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Gregorius, indignus, et humilis diaconus sanctæ sedis apostolicæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Musculus, humilis diaconus sanctæ sedis apostolicæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Benedictus, indignus diaconus sanctæ sedis apostolicæ, huic constituto, a nobis promulgato, subscripsi.

Die non. April. imp. domno piissimo Augusto Leone, a Deo coronato magno imp., anno sexto rc. ejus anno sexto; sed et Constantino novo imp. ejus filio, anno secundo, indictione quarta (An. Christi 721).

DIONYSII EXIGUI OPERUM PARS SECUNDA.

OPUSCULA ASCETICA ET PARÆNETICA.

EPISTOLA AD EUGIPIUM PRESBYTERUM,

In versionem ab se factam libri Gregorii Nysseni, De Conditione seu officio hominis.

Domino sanctissimo et a me plurimum venerando sacro Eugipio presbytero Dionysius Exiguus.

Sancto venerationis tuæ studio pro meis viribus obsecro, beati Gregorii Nysseni episcopi libri De Conditione hominis e Græca locutione converti, trilingua et uno ab eodem capitibus explicatum: in quo opere quantum sim difficultatis expertus, ex ipsa lectione probabitur. In plurimis enim juxta philosophorum sententias immoratus, opulentiam tantam suæ eruditionis expressit, ut pene nihil omiserit eorum quæ ab illis doctis et otiosis ingeniis in hac parte per inextricabiles digesta sunt quæstiones. Quorum etiam nonnullas ineptias ita destruxit, ut illud propemodum nobis insinuaret Apostoli quo fideles instruit dicens: *Videte ne quis vos decipiat per philosophiam et inanem fallaciam, secundum traditionem hominum, secundum elementa mundi, et non secundum Christum (Coloss. 2, 8)*. Nam sicuti quædam recta quæ Deus illis revelavit, sapienter approbat, ita prava eorum vel ipse dirigit, vel quatenus ab aliis vitentur, ostendit; exceptis videlicet paucis in quibusdam valde persequitur vitia, protulit (ut Meri solet) etiam ipse vitiosa.

Igitur eloquentiam tanti doctoris æmulatus, enisus sum quidem disertitudinem ejus sequi, licet assequi nimis impari facultate nequiverim. Fidem tamen sententiarum ejus pro mea mediocritate servavi, sciens veritate nihil esse præstantius. Et quia sunt, ut dixi,

aliqua quæ possunt merito reprehendi, nullus lector in his meum putet obligatum esse consensum; quia officio translatoris explicui, non censoris judicio comprobavi.

Quapropter humili devotionis obsequio precor, ut sanctitas tua promissionis mee solutionem gratissima mente percipiat, et in quibuscunque minus eleganter videor elocutus, veniam clementer accomodat; quia necessitate temporis a doctissimorum virorum collatione distractus, non quo debui librum splendore digessi, qui ut plurimis probatur abundare virtutibus, ita quibusdam, ut sæpe retuli, maculis videtur aspersus. Oret ergo pro me tua dignatio, ut tantis pressus angustiis, saltem spiritualium studiorum latitudine gaudeam; nec adeo præsentibus unquam mœroribus liceat, ut nos a proposito futuræ delectationis abducant. Maximum namque solatium in hac miseria capimus, si de ventura gloria continuata meditatione tractemus. Quamvis enim quis amore cœlestium ægre ferat hujus peregrinationis incommoda, et cum propheta dolenter exclamet: *Heu me, quod incolatus meus prolongatus est, habitavi cum habitantibus Cedar, multum incola fuit anima mea (Psalm. cxix, 5)*; et cum beato Apostolo confidenter asserat: *Cupio dissolvi et esse cum Christo (Philipp. 1, 23)*, tamen a patria non procul exulare creditur, si semper patriam desiderio consequatur.